

Latwieefch u Awises.

Nr. 25.

Zettortdeenā 19. Juhni.

1858.

Sluddin afschana.

Kursemmes Domehnu teesa nospreeduse atkal silt isfluddinaht schohhs mescha-likkumus, lai laudis järgahs prett teem darriht, ka nei krohnim nei pascheem sfahde ne zeltohhs:

- 1) Wissas mescha zeddeles tikkai derrigas tai seemā kad tahs dohtas un ilgaki ne, kā lihds 31mo Merzi.
- 2) Wissi meschā isziristi balki, lohki un maska lihds 31mo Merzi ja-iswedd ahrā no tahs weetas kur zirsta un janowedd woi nu teefham us to weetu kur waldischana wehlejuse west, jeb tai weetā kas ahrspūts mescham no mescha-funga eerahdita (stahpelplazzi). Itt wiss kas naw ta iswestis tappis, paleek mescham par labbu.
- 3) Wiss kas stahpelplazzi fawests, na hōfchā seemā ja-aishwedd; ja ne, tad tas paleek mescha-waldischanai par labbu, kas ar to warr pildiht zittas waijadisbas. Arri naw brihw no jauna zirft meschā, pirms no stahpelplazzi irr nowests.

Pehz mescha likkumeem § 25 III semneeti no 1ma Oktobra lihds 30tam Dezemberim malku meschā warr zirft, bet ne drihkst tur rahditees ar eejuhgteem sūrgeem. Tā ka seemas zefsch, teem brihw meschā braukt un to uszirstu malku iswest, täpat arri to malku kas truhkst un wehl naw uszirsta — uszirft un iswest.

Schee likkumi irr isfluddinati tappuschi wisseem Krohna mescha-fungeem, muishas-waldischanahm, pagasta-teefahm un tahm muishahm kam peenahkahs to finnaht un to isdarriht.

Awischu finnas.

Gulante. Kehninenne taggad reiso pa sawu semmi, sawus laudis apmekledama. Kur ween schi nahk, tur to fanemm ar leelu preeku, gohdu un gawilefchau. Ta arri Birminammes leelā pabriku pilfata tai prettim gabhuschi kahdi 5 simts tuhkfostchi zilwelki ar wissadahm gohda parahdischahn, starp scheem arri 40 tuhkfostchi behrni bij nolikti pee wahrtuem, kas dseefmu dseedadami Kehnineni sveizinajuschi. Tad irr behrnu pulzinsch!

Londone. Tas nerdechts vastahwigs karfts laiks taggad irr wissur, un nu bads ar uhdeni un pohts druwahm. Londones leelā Temses uppē, kur no ta warren leela pilfata wissi pilfata mehfli un nefkaidrami uppē ectekk, uppes uhdens effoht palizzis tahds smirdohs, tā ne warroht ne glahbtees tee kas pee uppes mahjo un fahkoht niknas fehrgas tur plohsitees. Ir zittos pilfates Wahzemme uhdens jaw paleekoht tik dahrgs, ka pee alkahm un

pumpehm kur laudis hanahk uhdeni fmelt, saldati peelsiki klahk, lai laudis laudamees weens ohtru ne fakauj.

Elgolante irr maja falla Seemeta juhā pee Dahnu semmes, kā Eiropas lantkahtē warram redseht pee Elbes uppes grihwas. Tē sfhis deenās 5zds wakkarā, kad svejneeki paschu laiku ar sawahm laiwinahm no juhras pahnahkuschi juhmallā darbojuschees, juhra fahkuše schnahkt un iszehluše warren leelus wiñus, tā ka tik ne laudis juhmallā apslihkuschi un 2 laivas ussweestas tahku us krastu. Atkal pušszell dewinōs juhra schnahkdama warrenus wiñus fazehluše, bet palikkuse tuhdkal meeriga — täpat atkal nakti pulksten diwōs darrijuše, jebšchu nekahda wehtra naw bijuse. Dabbasprattigi tizz, ka kahda semmes-trihzeschana tur juhras appakschā to effoht padarrijuše.

Danziga irr brangs, stiprs pilfahs Pruhschu semme pee Austruma juhras. Tē kahds Sta Junī pikki wahridams katlu apgahsis un nammu isdedsi-

najis. Tahdā ſaufā laikā ugguni ne warrejuſchi waldiht, un nu fahkuſchi leeli nammi, pabrihki un bohtes degt, ta kā tik ne wiſſ pilſahts buhtu no-dedſis, ja Deewſ ne buht wehju vahrgrrohſijis us ohtru puſſi. Nodeggufchi 38 leeli nammi 2 zil-weki ſadeggufchi, zitti ſadauſiti un diſti eewainoti, dauds nelaimigi un nabbagi paſlikuſchi; dauds ſimts tuhkuſchu rubetu irr ſlahdes!

Neapele. No teem warreneem zaurumeem, fo ſemmes-tribzefchana iſlaufufe Weſuwa ugguns-kalnā arween wehl iſtekk ta ſemmes eekſchā ſakauſeta karſta lahwā un tekk us leiju 9 dakkās pahrdallijuf-ſees kā 9 brefmigas uggunigas ſtraumas pamaj us preekſchu weſdamees, un wiſſu ſadedſinadamas kaſ ween zellā gaddahs. Lihds ſchim wehl dauds maſ labbi gahje, jo ta karſta lahwā tezzeja tahdās weetās un eeleijās kur ſlahdi ne warreja padarriht. Bet nu jaw ir us tahdahm weetahm dohdahs, kur nabba ga laudim irr ſawas buhdinas un wiyna dahrſi. Ak tawas brefmas, kad ſchi ugguniga warrena ſtraume tuwojahs. Ko ne warr aifneſt prohjam, to ta karſta lahwā azzumirkli ſadedſina un apklahj ar pahri aſſu beſſu kahrtu lahwas, kaſ ar laiku atdissiſuſe paleek zeeta kā almins un ta to weetu no pohtſta us muhſchigeem laikeem. Dauds brangu wiyna-dahrſu un nammelū ta jaw irr ſadeg-kuſchi un no pohtſti. Arween wehl iſwerd kalns jo leelakas lahwas ſtraumas, un nu ſchihs ſahk weltees teefcham us Kehnina lepneem dahrſeem un pils pee Portiſcha un ir to gan iſpohtſihs. Wiſſu-wairak naſtis laikā tas par warru brefmigis un bri-niſchki ieffkattahs, kad ſchihs ugguns ſtraumes no kalna tekk leija. Tadehk dauds tuhkuſchu zilweki augſti un ſemmi ir no ſweſchahm ſemmehm naſtis eet ar wehjluktereem un viſku ſwezehm un kahp us to kalnu redſeht ſcho brefmigu ſenn nereditu Deewa darbu. Kai tas Rungs irr ſcheligs laudim kaſ pee ta kalna mahjo, jo te ſtahw dasch pilſatinſch un dascha muſchele, kaſ beidſamu pohtſtu warr redſeht, ja tahs werdoſchais uggunigas lahwas ſtraumes turpu dohtohs. Jo tahs ne ſpehj ſawaldiht ne-kahda Kehnina nedſ zilwelu ſpehks!

Turkuſemme. Kandi aſ ſeela ſallā Wid-dus juhrā, (flattees Giropas lantkahrtē) kristiti lau-

dis nemeeru zehluſchi tadehk, ka Turki teem par dauds darrijufchi. Wehl eimoht wiſſ labbi, jo tee ar labbu — bet ne ar warru — luhgufchi lai teem atveeglina kaſ teem par pohtſtu bij darrilhts. Tee zitti waldineeki gan gahdahs, ka Turki iſdarra, kaſ teem jadarra. — Turprettim Turki pee Montenegrus kalneem ſawedd leelu karra - ſpehku, gribbedami pee ſcheem kalua - laudim atreebtees. Ir tē zitti waldineeki ne wehlehs, ka karſch un pohtſis iſzelleahs. S-3.

Aur Latweefchu rakſtōs zittu bohktabu pahrſtrihkeſchana radduſees.

(Flattees Nr. 24.)

Wahzeetis mannim par tehwu bijis un Wahzeete par mahti, un patte mahte manni ſihdiſa; bet Lat-weete, wezza Kairehnu Mahrgeete, Deewſ meelo dwehſeli, manni aukleja, un no winnas muttes fenn jau biju eemahzijees ſawu tehwu ſault "teht," lihdi ſaprate winnu ſault par "Bater." Manni ſaddinajoht karſt runnaja ar manni Latwiſki bet ne Wahgiſki. Us ſemmehm pa-augu; Latweefchu ſehni bij mannas jaunibas beedri, un dauds reis ar zeemina Anſi un Pehteri eſmu fatwehrees pee biſchu bantes us tſchihkſtſchanohs, — peetikka ir mattōs! Tad gan waidſeja mannim ar Latweefchu wallodu eepaſhtees; un turru ſcho wallodu, kā ſawu ohtru tehwu - wallodu, mihtu, un kohpſchu winnau, kamehr dſihws buhſchu, lai orri warrbuht kahdu reis mannu jaunibas - draugu behrni - behrni, Wahzu ſwahrkös iſgehrbuschees, pee manneem kap-peem Wahzu dſeesmu us tſchetrahm balsim nodſe-dahs. Bet kalabbad to minnu? Nu — pats fewi meerinadams par to, ka eedrihſtohs, Wahzeetis buhdams, par Latweefchu wallodu un rakſteem teefu ſpreest.

Latweefchu wallodas un rakſtu mihtotaji mannim likkuſchi Awiſes kahdu wahrdū par to pahrſtrihketu **x** un **xx** eelikt; jo dauds weetās tik Widjemme kā Kurſemmē neweens to pahrſtrihketu **x** ne finnoht iſteikt zittadi, kā to neſtrihketu **x** un **xx**. Scho leetu iſſtahstoht mannim japeenem ſehlits dauds moſ kahd. Tee bluſſu - aſtes twahrſtitaji wallodneeki pahrſchikirr Latweefchu tikpat kā zittu wallodu neſkannus us lu hpu - neſkanneem b, m,

v; rihkles - neskanneem g, j, f; mehles - neskanneem d, t; sohbu - neskanneem ds, s, z; schnahzejeem dsch, sch, tsch, un us tekko-scheem jeb kuhstofcheem - neskanneem l, n, r. Kad nu Wahzeeschi Latweescheem rakstu-sihmes gah-daja, tad waidseja winneem tulih nomanniht, ka Latweescheem tas sohbu - neskannis f, ko arri no-hauz par schlupstitaju jeb swepstetaju, un atkal tas schnahzeis sch diwejadi skann, prohti zittos wahrdos mihksti, zittos assi, sakkis, sakka; schaut, schaut. Tapehz winni to asso f un sch pahr-strikkeja, lai winnus no teem mihksteem warr ischikt. Tad wehl winneem waidseja nomanniht, kad tee rihkles - neskanni g un E, kad skandineeks jeb jummis pehz winneem rohnahs, ne weenojahs wiß ar wisscheem skandineekem un jummeem weenadi, bet ar a, o, u ar zittadu rihkles is-pglehtumu un mehles lohizjumu, ne ka ar e un i, — gals, gohws, gulbis, gehrbt, gihbt; kalt, kohks, kult, kehwe, kilda. Lai nu arri pee schihs leetas, tillabb ka Wahzu raksts, buhtu warrejuschi us paschu mutti un rihlli patautees, ka ta jau patte no fewis finna schoht, ka kurrä wahrdä schohs rihkles - neskannus isteikt, tgd to mehr winni wisswairak ta i labbad, tos wahrdos, kur schee neskanni ar jo masu rihkles is-pglehtumu, ta falkoht jo faspeest i tohp isteikti, winnus pahrstrihkeja: gals, gihmis, kalps, khris. Es faziju wiß-wairak ta i labbad, jo scho skandineeku tee rihkles - neskanni gan zittos wahrdos ir ne faspeest i pehz fewim zeesch, to mehr tilkai galla-silbä, naggi, sakti, zilwei, labbaki. Lassa sinnams, wiß-wairak kamehr Hesselbergis sawu Latweeschu wallodas - grahmatu rakstijis, daudreiblikke, tilke; bet pats muhscham ne drihsteschu ta rakstiht, jo wehl jo usmannigi klausidamees muhscham ne ejmu dsiredejis, ka Latweescha mutte E, nefaspeests, to skandineeku e pehz fewim zeesch. Pehz maunahm dohmahm jaraksta likka, tilka u. t. j. pr.

Bet wißwairak rakstu - gahdatajeem to waidseja tulih eewehroht, ka Latweeschu wallodä pehz teem tekko-scheem jeb kuhstofcheem - neskanneem l, n, r, wißcheem skandineekem un jummeem zittos wahrdos ta ka kahds ihfs i irr par

preekschflannu, kas ar teem kuhstofcheem neskanneem ka var weenu paschu bohktabu fakust kohpä. Lai kahds Latweetis isteiz schohs wahrdus: Karra laikos karratawahm daudreibis darbs, jeb schohs wahrdus: Kuhru krahnsi, bet ne atzerrohs kurru kuhru, tad isdreibehs, ta ka tai leelä Latweeschu dallä runna, ka schee wahrdi skann us to gabbalu, ka kad buhtu rakstihts: Karria (jeb karria) laikos karratawahm daudreibis darbs, un: kuhru krahnsi, bet ne atzerrohs, kurriu (jeb kurriu) kuhru. Warbuht, ka zittas weetäschohs ibsu preekschflannu i schohs wahrdos pawissam ne dsird, ta ka winnu zittos gabbalos ir tahdös wahrdos dsird, kur winnu teesham ne waidsetu dsirdeht, (mannä gabbala runna: es turru, es zerru; ta ka Wahzeeschi gan wissur raksta „ganz gut,” bet weetahm schohs wahrdus isteiz, ka Latweetis winnus isteiktu, weetahm atkal winnus isteiz „janz jut”); to mehr tai rakstuwallodai waijag greestees pehz tam, ka tai leelä Latweeschu dallä teek runnahs; un kad nu weenareis tas strihkitis zaur to r un rr irr usnemits par apschimeschanu, kurros wahrdos pehz r jeb rr tai leelä Latweeschu dallä tas skandineeks jeb jummis ar to preeksch - flannu i tohp isteikts, kurros ne, tad jau pee tam waijag mums palikt. Warbuht, ka zits laffitajs, scho issstahstischani islassijis zaur, dohmahs sawä prahtha: Brangi wahrdi, augsti wahrdi; bet Johds winnus warr saprast! — Bet jeblursch raksts, kas par paauli tohp islaists, neba wißcheem laffitajeem weenadi patihkams. x—

B i t t e .

3.

Jastahsta nu ka eet ar bischu maiisi. Laffitajs lai nemm preeksch ozzim kahdu ne kahdu pulki, — lai irr maggoni. Tur nu reds tschetras farkanas seedu lappas, eekschä — widdu parenu rumpiku, un tam aplahrt smalku kahliu ittin pulku, katram wirfū masu fulliti, un fullitei eekschä itt smalkus pihschlinus. Kad pulke pilnam seed, tahs fullites pihschas atdarrahs un sawus pihschlinus birlina rumpinam wirfū, kam ta spehks nahk eeksch fewim fehllu isperrinah. Schohs pihschlinus-bittes arri

kahro. Ja kullites wehl naw atdarrijusvhahs, paſchās bittes winnas ſaſpeesch lai isdohd vihſchlinus, — tad ittin aſchi ar ſawahm preeſchlahjahm ſchohs dſenn us widdus kahjahm, un no ſchahm us paſkaf kahjahm, kurrähm ziſkäſ dohbinſch ar itt ſmal- kahm fpalwinahm apaudſis, — tur eelaiſch un ſa- krahj vihſchlinus, kaſ gan balti, gan dſeltani, gan ſartani, reltaki arri ſilli un ſatti, — un ar ſcho- krahjumu bitte iſſkattahs itt ka buhtu biſkes ap- wilkuſi. Bahrnahkuſi mahjäſ ar ſchahm biſkitehm, zittas bittes tuhliht klah, kaſ no ſeedu vihſchlinu kulkula katra nokohſch gabbalinu un to apehd, — ja ta ne, bitte noleek ſawu krahjumu kanninä kahdä us paglabbaschanu. Schee vihſchlini mahgä fa- tafahs ar uhdeni un ar drusku meddus par biſchu- maiſi, par barribu maseem biſchu behrnineem job zirmineem. Atrihi winnas pehj kahdu laiku to tä- pat ka to meddu atrihi; jo teem behrnineem ne derr ſkaidrs meddus bet ween biſchu maiſe, ta ka muhſu behrnineem ne derr maiſes nukka bet kruhſchu peeninch.

Kur tad nu bittes nemm waſku! To winnas ne falaffa ihpaſchi, bet waſku iſwahrahs un fatai- fahs eekſchä eekſch biſchu mahgaſ, kur iſchkirrahſ no meddus ta ka zilweka meeſa tauki atſchkirrahſ no affinim un falaffahs ſawas weetäſ. Zaur to meddu ko bitte patte eekſch fewim paturr ſawai mee- fai par barribu, winnai arri treknums, bet ſchis treknums rāhdahs eekſch ta, ka ſtarb winnas weh- dera ſtilhpinahm, kaſ zitta zittai druzin wirſu iſ- chkirrahſ pa ſefchahm lihds aſtonahm weetinahm ittin plahni waſkas kahrtini ka ſwihi woi ka lappinas. Dahs nu bittes paſchās nonemm, gremmo mutte un ar ſawu ſeekalu padarra jo miy- ſtas, ta ka nu derr ar tahm ſawus kuhrus jeb ſchuh- nus ſchuht. — Biſchu fwikki, ar ko bittes muhre un aifſtrihke, ka muhneeki ar falkeem un mahleem, to bittes nemm no kahdeem kohkeem, kurre iſ- fwihdums us tam derr, un to atrohn pee apſchu un pehpelu lihpameem pumpureem, arri pee behr- fehm, preedehm un zitteem kahdeem augeem.

Awiſchu laſſitajſ lai nu ſkattahs us biſchu dſih- woschanu ſtrohpē un kad ar ſawahm azim tur ne warr eetapt eekſchä, lai pee-eet pee guđri fataiſitahm

Leepajä lihds 7. Juhi. d. atnahf.: 89 ſuggi un iſgahj. 90. Rihgä lihds 16. Juhi. atnahf.: 591 ſuggi. iſgahj. 490. Atnahkuſchās: 685 ſtruhgas un 2191 plohſti.

lahditehm pilnahm ar bittehm, kam glahſu ruhtinas kahdas, ko fataifa gan arri bittehm. Tur nu irr ko ſkattitees! Tur mudſhu mudſch, tur duhzin duhz! un tatschu neweena bitte ohteu ne kawe, — ikweena ſinn ſawu darbu. Bet ſtrahdneezes augſchallā grunti likt; tam peetaifa tad zittas ſchuhni ta, ka ſchuhniſ no augſcham nolaishahs ſtahwu us ap- pakſchu, tapehž nu arri ta, ka tee ſefchaktigī kannini paleek teefcham gulloſchi. Schuhni atkal ſtahw weens ohtram blaſkam or tahdahm ſtarpahm, ka tur ruhmes diwi bittehm mugguru prett mugguru. Kannini gattawi zitti ka magaſhnes, kur krahj meddu. Pilneem waſka wahzinu usleek. Kannini zitti biſchu maiſei par magaſhni. Atkal zitti kannini, kur mahte dehj pautus; wiſſi weenä leelumä preeſch pautineem no kam ſtrahdneezes iſperrina, katra weenu; leelakee preeſch tranneem. Bet wiſſ- leelakee jaunahm mahtehm un ſchee kannini, kahdi trihs lihds peezi, daschu reiſi arri 12 lihds 14, — naw ſefchaktigī bet ka deſſinas, wiſſwairak ſchuh- nu gallä appaſchä irr ſtahwu. Eeffch ſcheem mahte wiſſepehdi dehj pautus. ſtrahdneezes wiſſus zirminus barro, bet teem, kaſ pehzał arri par ſtrahdneezehm un par tranneem pahrwehrſchahs, bi- ſchu maiſes dohd tik ka nohtigi waijaga, un ſchee zirmini ſestas deenäs gallä ta pee-auguſchi, ka win- neem ruhmes wairs naw knuhpü gulleht kanninös, un tee nu ſahkahs iſſteeppees. Bet tad arri ſtrahd- neezes ſchahs kanninus ar waſka wahleem aiftaifa. Zirminni nu eekluhnojahs un ohtredefmits pirma deenä palikuſchi par gattawahm bittehm, nokohſch wah- kus, un jaunas bittes brihnodamahs naſk ahrä, un ne zik ilgi ar tahdu paſchu guđribu ka wezzas bittes, bes ah, be, zeh, bes bohſterefchangſ gattawas laſſitajſ ſalaſſiht ſaldumiru un ſeedu vihſchlinus, un bes kullaem gattawi meiſteri, ſkrohderi un muhneeki, kaſ tulicht maſk ſchuht un muhreht, — un gattawas auklas un emmes, kaſ behrnuſ auklas un ehdina. Kanninus, no kurreem bittes iſlihdu- ſchās, tulicht zittas bittes iſſkaidro un fataifa atkal gattawus preeſch jauneeem pauteem ko mahte dehj weſſela deenä 200 lihds 500, pat 600, — un ta dauds deenahm.

H. K.—II.

Awischu

Basnizas

Nr. 25.

peelikkums.

finnas.

1858.

Jaunas finnas.

Berlihne. Brühshu Awises fluddina itt fawadu finnu, prohti: — nu pat Kattolis kahds Berlihnes pilsata Juhdu meiteni par feewu anehmis; bet abbi, eekam tee likke salaulatees, weenu un to paschu tizzibu — prohti Lutteru tizzibu — peenehme.

E. F. S.

Jaunjelgawas aprinki, tai 20 Augustā, Zihrulischku muischa jaunu ehku buhwejoh, weens jauns puisis, 24 gaddu wegs, no ekas us semmi krisdams nosittahs. Dauds laudis scho jaunu puist uoscheljoja par labbu strahdneku un augstu kahpeju. Schis pats puisis preefsch fawas nefinnamas nelaimes, bija us to jaunu ehku uskahpis un us weenas kahjas stahwedams wehl tabbaku noschnauzis; zitteem par apbrihnoschanu gribbeja to parahdiht! — Mihlais lassitais! Ja tew jadohdahs, briedsmās, tad ne palaidees us fawu gudribu un spehku, bet peeluhds to mihtu Deewu, lai winsch tew fawu paligu ne atrauj; un ja irr isdeweess, tad pateiz tam no wifas tawas firds. Jo muhsu dohmas naw Deewa dohmas, un muhsu zelli naw Deewa zelli. Jo itt ka debbes angstaka ne ka semme, ta ir Deewa dohmas un zelli irr pawissam zittadi.

W—g.

No Baskas ispohstitas Latweeschu basnizas.

Wezzos laikos gandrihs eeksch wissahm Kursemes pilfateem bija ne ween Wahzu, bet arridsan ihpaschas Latweeschu basnizas. Taggad tahlas tikkai wehl Zelgawā un Leepajā; tahs zittas, wahji

ustaisitas, ahtri palikke wezzas, faktitte un wairse ne tappe no jauna usbuhwetas. No ta laika abahm draudsehm weenā paschā basnizā japahrteek.

Bauskas pilsata wezza Latweeschu basniza zaurbilehnu darbu ispohstita. Tur jau 1573 gaddā Latweeschem ihpaschu basnizu no akmineem usmuhrreja un par „swehtas trihweenibas basnizu“ nosauze. Ta stahweja wairak ne ka simts gaddus, bet 1705 gaddā ta bija tik lohti wezza palikkuse un fagruusi, ka draudsei ta bija ja-atstahj un mahjitali ussahze Wahzu basnizā arridsan Latweeschem Deewā wahrdū fluddinah. Gan tulikt fungi usnehmahs to no jauna pahrtaisht un likke labbu teesu balku un alminu peewest, bet nu usnahze karra-laiks. Sweedri un Kreewi wifswairak ap Bauskas rohbescheem kahwahs wairak ne ka definit gadus, un kad karfch bija pabeigts, tahs peewestas buhwejamas leetas bija nosudduschas. Tuhliht pehz karra zehlahs Kursemē gruhts mehris, un daschi gaddi aissahje bes ka basnizas buhwechanu no jauna warreja ussahkt, jo laudis truhke pee darba un ne laukus gandrihs ne spehje labbi apkohpt.

Tomehr beidsoht ap 1728 gaddu, fungi usnehmahs to wezzu faktittuschu Latweeschu basnizu likt pahrtaisht un eeksch peezeem gaddeem ta tik tahlu bija gattawa, ka to tik waidseja eswehtiht ween. Bet 24ta Februari 1733 g. paschā pusēdeenas laikā ugguns zehlahs no basnizas jumta. Bauligi no wissahm mallahm laudis fasrehje dsehst, bet pa welti. Nezik ilgi, un no ta jauna Deewa namma tik puks fadegguschi muhri un gruschi ween bija atlakkuschi. Bet nu laudis fahze brihnotees, ka gan ugguns effoht zehlees tukshā ehkā, kur ne weens ar ugguni ne bija strahdajis? Geschahwahs prahktā, woi tik kahds besdeewigs zilwels ne buhs paschu Deewa nammu tihschi cededsinajis? — Te

nu gaddijahs wezza feewina, kas bija redsejuſi, ka, ne zik ilgi eekam ugguns bija zehlees, kahds ſkrohdera puſiſ, ar wahrdu Kristaps Heinsch, no drehsfambera lohga bij iſkahpis ahrā. Tulih tuiſi, kas til 17 gaddus wezzs bija, nowedde teefā. Eſfah-kumā gan nodeewojahs, ka neko ne finnoht no ug-guns, bet ne zik ilgi, tad wairs ne warreja leegtees, ka effoht baſnizā bijis, un nu eefahze wiſſu pehž kahrtas iſteilt.

Tau preeſch kahdeem-gaddeem bija eefahzis ehkas pilſata eededsinah, bet lihds ſchim winnam bija iſdeweess fawu grehka darbu noslehp. Tadehk ween tahdus brefmu darbus bija ſtrahdajis, lai, kamehr laudis puhlejahs ar dſehſchanu, warretu no fawa ſkrohdera ammata alſtaht un ſlinkodams par eelahn ſkreet. Leelaku preeku ne paſihſtoht, ne ka leelu ugguni un lauſchu trohlfni redſeht. Scho reiſi fawu darbu us preeſchu ne maſ ne effoht ap-dohmajiſ. Til kadi nejaufchi par baſnizas plazgi gahjis, effoht prahā ſchahwees, jaunā baſnizā pa lohgu eckahp. Eſchā effoht atraddis reddeli un par to uſkahpis us baſnizas behninu. Nu til ee-dohmajees baſnizu eededsinah. Schiltawa kabbata bijiſ; eeschliklis ugguni un labbu gabbalu degguſcha ſchwamma eebahjis ſalmu jumta, ar ko baſniza apſegta; tad muzzis probjam. Zaur wehju, kaſ deglim uſpuhtis, tad gan tahs leefmas buhs zehluſchees.

Tā pats iſtahſtija. Bes tam ne warreja leegtees, ka papreeſch jau aſtonās weetās bija ehkas eededsinajis, no kurreem ſechi arri ar ugguni aigahjuſchas. Weenu reiſi winna tehw̄s, ne finnadamſ ka dehls pats to brefmu darbu bija padarrijis, effoht fazzijis, ka tahu, kaſ ehkas eededsina, arri waideſtu ar ugguni ſadedſinah; — bet ſawā prahā effoht dohmajiſ: „manni tu ne dabbuſi.“ Bet nu grehziene kam pehdiga ſtundina bija flah. Deew̄s ilgi zeefchahs, bet „ne peewilletees, Deew̄s ne leekahs apſmeetees.“ Teefā nospreede, ka puſi bubſchoht us fahrtu uſlikt un ar ugguni to ſadedſinah. Un tā notifke 14tā Merza mehnēſi 1733.

No ta laika Baufkas pilſata ihpaſchu Latweeſchu baſnizu wairs ne uſbuhwēja, un Wahzu un Latweeſchu draudſe pahteeſ weenā paſchā baſnizā. Bet

tahs wezzas ſadeggufchās baſnizas muſri tur wehſ redſami tam brefmu darbam par peeminneschānu.

— II —

Tas widdus - mehrs.

Tu ſkreij, tu melle, tu dſennees vakkat, —
Ko uſeet gribbi, tu ne uſej!

Tē ſchleeti to turruſ; bet deemschebl wiſnotat
Tu tahtu tahtu tam garram jau ſkreij.

Raudſiju ſcheitan kahdu Wahzu dſeesminu us Latweeſchu wallodu pahtulkoht. Bet woi gribbi finnaht, kaſ ta tahta leeta, ko mellejam un mellejam, bet atraſt ne warraſ? — To widdus - mehru! Buhs, ja ilgi! trihs gaddi, tad nahburgu Greete wehſ neſſaja ſindrakku, ko papreeſch, krohlaſ ſaliktu, abra appaſch filtaſ maiſes ſchahwejuſi. Kad uſwilka, ka ſiptin lippe pee auguma klah. Meitina nogahje pilſata deeneht. Taggad kleits winnai til plats, til plats, ka knappi par tſchetur pehdu plattahm durwint teek. Kaiminu Indrikkis neſſenn wehſ, kad gahja linnu - mihiſtās danzaht, ſwaidiya mattus ar ſvetſchu taukeem un ſahbakus ar trahnu. Nogahje pee meiſterā ammatā mahzitees. Taggad, kad ee-eet iſtabā, dohmatu ka wehjelis, par puſku dohbehm ſkrehjis, puſku ſmarſchu atneſſ. Elſchkeni ohdekolon; luſklaſ (mattos) pummade; rohkas ar rohſchu - ſeepchm maſgatas. Nu, mihiſtais laſſitajs, buhtu wehſ paſeefchama leeta, lai arri ne teizama, kad augſti un ſemmi, nabbagi un baggati pee tahdahm ahrigahm moħdes - leetahm ween us weenu puſſi un us oħtru puſſi par to riktigo widdus - mehru ſtraipulotu vaħr. Bet deemschebl ir pee wiſſu augſtahm leetahm tahta pat ſtraipulotu ſchana redſama. Wezzam Lutteram teefcham bij taisniba, kad wiſch fazzijs: „Paſaule irr ka peedſehris krohga wiħrs. No weenas puſſes tu winnu jell us ſirgu, no oħtras wiſch kriht atkal ſemmē.“ — e.

Taunās grahmataſ.

1) „Grahmatina, kaſ teem Kristus kauti-neem, kam labi prahā iſkattru muhſcha deenu pa-waddiħt ar Deew̄a wahrdeem, uſrahda kahdi Deew̄a wahrdi laſſami un kahdas dſeesmas dſeedamas pa taħm neddetas deenahm ſchinni baſnizas

gaddā, no pirmas atwentes svehtdeenas 1858 lihds pirmu atwentes svehtdeenu 1859." Drilchets Rihgā pee Häcker. Maksa 10 kap. f. 64 puflappinas.

Lai sinneet, ko schi grahamatina jums dohd, us ko ta derr, un kahda winna irr, tad jums te lassift dohdu grahamatinas preefchwahrdū, kas jums to ta iestahsta:

Kristus wahrds lai miht vaggatigi juhsu starvā eelsch wissas gudribas, mahzidami un paslubbinadami feri vaſhus ar fwehtahm dseefmabm un vateizibas dseefmabm un garrigahm dseefmabm, tam Kungam vahligi dseedadami juhsu ſredis. (Kol. 3. 16.).

Kristigi maises tehwi mihee,

Jums gohds Deewam sinnams, kahdu ne-istejamu mihlestibu jums tas Tehws parahdijis eelsch fawu Dehlu, ka zaur to paschu jums irr dſihwiba, svehtiba un ta muhchiga dſihwoſchana, un tapehz juhs Winnia schehlastibu teizat un flavejat ikdeenas, tapehz wifſu, ko juhs darrat ar wahrdeem un darbeem, juhs darrat eelsch ta Kunga Jesus wahrda pateikdamu Deewam un tam Tehwam zaur Winnu un no Winnia ween lubdsat svehtibu pee juhsu darbeem. Un jo juhs atſihſtat, zil schehligi tas Kungs apgahdajis juhsu dwehſeles, jo uſtizzigi tad apgahdæſt tahs dwehſeles. Ko Winsch jums pawehlejis, fawu meſigu behrnu, fawu maises behrnu un mahjas laſchu dwehſeles. — Tapehz tad juhs fawu nammu darrat par Deewa nammu, fur juhs, tee preſteri, tohs fawejus, fawu masu gannamu pulzini, fapulzinajeet rihtöd un walkards un noturrat tohs wezzus finnamus pahtarus. Bet, woi nan teesa, ka juhs labprahrt gribbetu arri kahdus Bihbeles wahrduſ lassift, kahdus perſchinus dsee-dahrt klahrt par uſtaifſchanu us juhsu wiſſſwehtaku tizzib? — Nu tad te jums grahamatina sagahdata, kas jums uſrahda tohs pa tahn neddelas deenahm laſſamus gabbalus no Bihbeles*) un tahs dſeedamas dſeeſmas no juhsu dſeeſmu grahmataſ, kas fa-eet ar teem svehtdeenas Ewangeliumem, ko wezzu wezzee baſnizas tehwi ar jo svehtu finnu ſalikluſchi lohva, lai mums ſkaidri rahda Deewa padohmu un Deewa darbu pee muhſu perſchhanas; kas pehz kahrtas to svehtdeenas Ewangeliumu dſillaki

*) tee Bihbeles gabballi iri iſlaſſit no tahs Wabzu grahmataſ: „Ewangelische Haue-Agende — von Dieffenbach.”

iſſkaidro, tulko un pee ſirds leek, un kas tohs Deewa nammā klausitus Deewa wahrduſ zauru neddetu jums darra par juhsu kahju ſpihdekkli un par gaſchumus us wiſſeem juhsu zelleem, par paligu pee juhsu darbeem un par eepreezinaſchanu juhsu behdās.

Ia Deews mums dohs redſeht, ka ſchis muhſu darbs nau weltigs eelsch ta Kunga, ka jums jo labbi patihk tahds waddons us Deewa zelleem un ka us zittu gaddu arri kahrojet tahdu, kas atkal ar zitteem wahrdeem un perſchineem tohs vaſhus Ewangeliumus iſſkaidro un tulko, tad jo labprahrt tahdu jums atkal dohſim rohka ſtipri tizzidami, ka Deewa wahrduſ ar to augumā augs un wairoſees pee jums itt ka pee tahs pirmas draudſes.

Nu tad, kristigi namma tehwi, mihee, ko Kristus pawehleja tam wihrat, kam Winsch tohs neſchlikſtus garris bij iſdfinnis: „eij us fawu nammu pee teem fawejem un teem ſtahſti, kahdas leetas tas Kungs tewim darrjis un ka Tas par tewi apſcheljoſes” (Mark. 5. 19.), to darrait juhs arridan; itt ka Jefuas fazzija, ta ſallait juhs arridan; es un mans nams tam Kungam kalpoſim, tad ſchis pats Kungs dohs, ka juhs paſchi, ka juhsu behrni un wiſſi juhsu mahjas laudis tolypat ka dſihwi almini uſtaifſti par garrigu nammu un svehtu preesteri bu, garrigus uppurus uppureht, kas Deewam irr-peenemmigzi zaur Jefu Kristu.

Rihgā taf Stā Oktobers 1858.

Th. Weyrich, H. Hartmann, A. Stark.
Jahns draudſes megalais Vinken un ſr. Ann. drau- Mahatina draudſes
mahatjaſ. diſt mahatjaſ. mahatjaſ.

Scho grahamatina ar preeku uſteizam wiſſeem Deewa wahrda mihtotajeem un teem, kas ikdeenas fawus pahtarus mahjas labprahrt turr. Us itt wiſſahm 365 gadda deenahm ſchi grahamatina rahda, kahdu dſeeſmu tew iſklatrā deenā buhs dſeedahrt un kahdu nodaku Bihbele tew buhs iſklatrā deenā iſlaſſift; un tas id iri ſaliks, ka tahs 7 dſeeſmas un tee 7 Bihbeles gabballi, tam svehtdeenas jeb svehtku Ewangeliumam derr par iestahſtſchanu. Allach weenā lappas puſſe ire litti pa- preefſch tahs svehtdeenas Ewangeliums ar teem dſeeſmu-perſchineem, kas jadſeed, tad tapat to 6 neddetu jeb darba deenu dſeeſmas un Bihbeles wahr-

di likti, un allasch pee katraš deenas ar ihseem wahrdeem irr isteikts, kas tai laffamā Bihbesles gabbalā stahw rakstihts. Par israhdischanu kahda ta grahmatina, te dohſim laſſiht to 25to lappinu, kas irr tahda:

7 neddelä preefsch leeldeenas.

Dſeeſma. S̄wehdeenā. 22. Webruar. Dſeeſma.
120. Luhf. 18, 31—43. Jesuſ pa- 120,
1—3. fluddina ſawu zeſchanu. 6. 7.

Pirmeenā. 23. Webruar.

121. Esaijas 53. Esaijas paſluddi- 121,
1—4. na Kristus zeſchanu. 8. 9.

Öhrdeenā. 24. Webruar.

125. Dahw. ds. 22. Dahwidſ pa- 125,
1—4. fluddina Kristus zeſchanu. 10.

Trefſcheenā. 25. Webruar.

138. Jahn. 12, 1—8. Maria Be- 138,
1. 2. taniā fwaida to Kungu. 4. 5.

Zettortdeenā. 26. Webruar.

86. 3 Mohs. 16, 1—22. Augſtis 344,
preesteris un ſalihdſinatſha- 13—15.
nas uppuris.

Peekideena. 27. Webruar.

113. Matt. 26, 1—5 un 14—16. 113,
1—3. Juhdas apſohla augſteem pree- 4. 5.
ſteem, fa wiſch teem to
Kungu nodohs.

Sſeideenā. 28. Webruar.

97. Ebr. 9, 1—28. Kristus, tas 97,
1—4. ihſtens augſtis preesteris. 4. 5.

Jo ſchi grahmatina kohti teizama, jo janoschehlo, fa ta Kurſemneekem tamdeht now itt derriga, fa wiſfas tahs ſwehtas dſeeſmas, kas tur uſſihmetas, nemtas tikai no Widſemmes dſeeſmu grahmatas, fo kaudis pee mums Kurſemmē mas fo, jeb nebuht ne paſiht. Kahdu pateižibu tee 3 zeen, mahzitaji buhtu pelnijuschees, kad tee tahs dſeeſmas ne ween no Widſemmes, bet arri no abbahm Kurſemmes dſeeſmu grahmatahm buhtu uſſihmejuſchi: Ja taſihs — fa ſohla — tahdu grahmatuu arri uſ 1860 gaddu, tad luhdſami lai Kurſemneekus pee- minn.

Schulz,

Latveefchu draugu veedribas wahrdā.

2) **Meldinnu grahmatu** preefsch Kurſem-
mes un Widſemmes dſeeſmu grahmatahm. Leipzigā
druckata pee F. A. Brockhaus 1858, makſa eeſeeta
10 kap. f. Dabbujama Rihgā pee Deubnera, un
Jelgawā Gleies apteekē.

Drohſch Deewa rohkās.

Us tevi Kungs, es valaujobs, ne leez man launā
tapt muſchig! Dahw ds. 71. 1.

Mel. Gohds Deewam ween ar pateiſchān.

- 1) Ta Kunga rohkās ſtahwu es,
Tur muſcham ſtahweht gribbi!
Nei preeks, nedſ kruts ſchihs paſaules
Man raus ſcho uſtizzibū!
Kad wiſſa paſaul' ſohpā friht
Tad tomehr tas it drohſchi miht,
Ko Deewa turr ſawās rohkās!
- 2) Deewa manna viſs un drohſcha weet,
Kad paſaul' rahu ſohbus
Un gribb fa funs man wiſſu ſkreet
Un eekohſt dſellus robbus!
Kant ſiſds gan brihſham diſti tribz,
Kad eet daſch grahbeens garram libds,
Tad tas mann' ne warr aiſhemint.
- 3) No muſchibas es eeraſtibts
Geffch wiſſa Lehwa rahſahm;
Zaur wiſſa Dehlu atpeſtibts
No grebſt un elles mohlabm.
Zaur ſwehtu Garru eefweſtibts,
Par Deewa bebrnu padarrihts.
Ko paſaul' man warr laiteht?
- 4) Kad manniu jaufa ſaule ſpihd
Un debbeſ ſlaidra rabdahs,
Kad preeks un laime ſatru brihd
Man wiſſur preefſchā ſtahdahs,
Tad ſakku: to man mihlais Deewa
Irr dewis, dohdu tam paſdees!
Wiſs labs irr, ko Deewa darra!
- 5) Kad behdu- wehtraſ fazellahs
Un krusta- leetus gabichahs,
Un wiſſa paſaul' iſleekahs
Ka ta man wiſſu bahchahs,
Tad ſakku: to mans mihlais Deewa
Leek notilt, — gribbi pažeeftees!
Wiſs labs irr, ko Deewa darra!
- 6) Iddeenas gribbu peeluhgt to
Un ween us wiſſu zerreht
Un ſcheit' ne muſcham ne par fo
Wairs gitam ne veederreht!
Schi irr nu manna tizziba!
Deewa pats lai tanu ſtiprina
Man paſtahweht libds gallam! E. D.—g.

Awischu

peeliffumis.

Missiones.

Nr. 26.

finna s.

1858.

Leila Ada.

(Skattes Nr. 24).

Leilas tehwa-brahlis nu arri tai leetai weenreis gallu gribbeja darricht. Winsch luhdse diwi gudrus-Schihdu rabbinus, lai tee ar faweeem wahrdeem tihé meitas tizzibü semmē mahktu. Sanahze schee diwi rabbini ar zittem Juhdu wezzakeem un augsteem wirsnekeem weenā istabā, un Leila tikke aizinata preekschā. Teem rabbineem bij wissas fawas gudribas grahmata slihs, us galda salikas. Durvis aisslehguschi, nu eesahze us Leilu runnaht, tai peemesdami, lahdū launu schi sawam tehwam un wisseem raddeem effoht padarrijusi, ka sawu tehwu tizzibü effoht atstahjusi un Mohsus bauslibu nizzinajusi. Tad lahdas septinas stundas no weetas, gandrihs slihs pujs naakti runnaja ar winnu, no sawahm grahmatahm winnu gribbedami pahreleezinah, ka kristiga tizziba effoht aplama un wiltinga. Leilai nekas ne bij par palibgu, ka tikke sawa Biibbele un svehtais Gars, kas winnai dewe ar sirds drohshibu un lehnibu atbildechanu doht par to zerribu, kas irr Jesus tizzigem mahzkleem. Winna tur stahweja, sawus gurnius apjohusu ar patesibu un apwilku tahs kruhshdu brunnas tahs taisnibas, winnas skraigra tizziba tai bij par preefchurramahm brunnahm; un ar to sohbinu ta garra, kas irr Deewa wahrds, winna pretti stahweja wissai wiltigai usmahfschanai, ta ka tee gudri rabbini ar wissu sawu gudribu neko ne warreja schai darricht. Par to tee esklaituschees, eesahze to Kungu Jesu lammaht par wiltigu praweeti un par Deewa saimotoju. Tad nu Leila to ne gribbeja zeest, ka Deewa Dehla gohdu ta oistikke, tad weens no teem rabbineem ar dusmahm atbildeja: „Woi tu muhs

gribbi mahziht, tu negants wella behrns? Tadeht es tevi no Deewa pusses fittu;“ un to sajjidams tai plikk eegirte. Tad ohtris prassija, woi schi arween paleekoht pee ta, ka Jesus effoht tas Mef-sias? Leila atbildeja: „Ja, to es lihds nahwei tizgeschu, un es zerreju, ka drihs pee winna buhshu debbesis.“ Tad winna to sajjija, tad weens no teem wezzakeem tai eespkahwe waigā, un tas rabbins sajjija: „Tad es tewin finnamu darru, ka taws wahrds no schi laika irr isdsehsts no muhsu tautas un atmests no debbesim. Tu effi ismesta un nolahdeta; un nolahdehts lai irr iklatrs, kas wehl ar tevi draudsibū turrehs. Lai nu pahr tevi nahk tee lahsti kas irr Mohsus bauslibā (5 Mohs. grahm. 28ta nod.); nolahdehts buhs tu pilsehsta un nolahdehts buhs tu laukā. Nolahdehts buhs taws kurwis un wiss, kas tew atleek. Nolahdehts buhs tawas méesas auglis, un nolahdehts buhs tawas semmes auglis. Nolahdehts buhs tu ee-eedams, un nolahdehts buhs tu iseedams.“ — un ta prohjam. — Tad winnai wehl sajjija, ka trihs deenas schi wehl warroht palikt; bet pehz trim deenahm neweenam Schihdam ne effoht wairs brihw wiinnu turreht, nei ar wiinnu wairs ruunaht. Ta wiina tikke atlaista. Pussnaks jau bij pagallam; bet meegs ne nahze Leilas azzis. Z'ldos nomettusees, ar dauds assarahm Deewu luhgdama, meeru mekleja un arri dabbuja sirdi. Ohtra rihtā wiina aishbranze, un palikk lahdū laiku pee sawas draudseenes Emilies. No turrenes wiina tehwam laide grahmatu, kurrā tam stahstija wissu, ka schai bij gahjis. Tehwam nu sirds eschelohjahs par sawu meitu un winsch drihs pats nahze, to atkal pahwest mahjās.

Bet ne bij wairs ilgi winnai nolikts tur dsih-woht. Beffeliba arween smalka bijusi, zaur til dauds behdahm un sirdeshsteem pawissam bij nonih-fusi; meesa arween wairak dille un kalte, un skaidri warreja redseht, ka winnai drihs buhs jamirist. Ar winnu bij tapat, ka Apustuls Pahwils fazzijs: „Jebšchu arridsan muhsu ahrigs zilwels satruhd, tomehr tas eekschigs jo deenas jo wairak tohp atjaunahts. (2 Kor. 4, 16.).

Weenu leetu ween Leila wehlejahs wehl peedsih-woht, un ikdeenas Deewu luhdse: ka Deews schai wehl dohtu to preeku, ka sawa tehwa sirdi un prah-tu wehl warretu greest us tizzibü eeksch Jesu Kristu. Dauds reises winna luhdse tehwu, lat jel nemmotees lassicht to Ewangeliunu Jaunā derribā, — ka schi ne warroht ar meeru no paſaules schirktees, ja winsch paleekohit sawā netizzibā. Un tai jau bij par leelu eepreezinghanu, kad redseja, ka tehws wairs ne palikke wiſ til duſmigs, kad par Jesu Kristu runnaja. Bissem raddeem winna arr wehl rakstija mihligas grahmatas, kurrās to arween ap-leezinaja, zik schi effoht laimiga, ka to Kungu Jesu effoht atraddus, un ka sawā sirdi warroht baudiht Jesus meeru. Bitteem raddeem arr Bihbelēs schinkoja un ar mihligeem wahrdeem aissstelleja. Pehdigā deenā preeksch sawas mirschanas winna wehl prassija sawu Bihbeli un ar trihzedamu rohku erakstija tohs wahrduš: „Kristus irr ta muhschiga dsiqwiba.“

Kad Leila nomannija, ka winnas mirschanas deena klahit bij; tad likke tehwu aizinahit pee sawas gultas, pehdigu reiſi ar winnu satunnahit. Tehws raudaja; bet Leila winnu eepreezingaja, fazzidama: „Ne behdajees til dauds par manni, mihlais teht. Es aiseemu debbesis un tu arr drihs ar man tur bubsi, ja Deewu tizzi. Tehws nu prassija: „fakki man mihta meita, woi tu ir taggad mirdama neschaubiga paleegi sawā tizzibā us Jesu Kristu?“ „Ak ja, teefscham“ — ta Leila atbildeja — „jebšchu es nahwes ebnas eeleija staigaju, tomehr es ne bih-stohs; jo Wiſch irr pee mannis; Wiuna kohls un fislis manni eepreezinga.“ Wairak ne spehje runnahit. Par laizinnu winna wehl weenu reiſi us tehwu mihligi skattidamees, fazzija: „Teht mihlais, sahzi ween lassicht Jaunā derribā; apfohli man to,

pirms es mirstu.“ — Tad tehws atbildeja: „Manna mihta meitin, nu es tewim to ne gribbu wairs flehpt; jaw esmu eefahzis to lassicht un esmu atsinis, ka tawa tizziba irr labba un pateesa. Es ari ne gribbu wairs preeksch zitteem laudim to flehpt: teefscham, es tizzu eeksch Jesu Kristu, un gribbu valist par kristigu zilwelku.“ — Kad Leila mirdama schohs wahedus dsiurdeja, tad us reiſi ta ka atdsihiwojahs; bet spehla wairs ne bij; neko wairak ne spehje fazzicht, ka to ween: „Pateifschana — flawa Deewam!“ — Par masu brihtinu atkal isfauze: „Gohds un flawa un pateifschana Jesum!“ — Tad winna wehl tehwam fazzija: „Dohd man mutti, teht.“ Sawu Bihbeli nu tehwam var peemunneschanu atdevusi, us reiſi isfauze: „jau dsi-du to balsi; ta irr Jesus bals; winsch manni fawpee sewi. Ja, Kungs Jesu! nahzi! redsi es nahku!“ — Tad pahri stundas gulleja klusji, ka meegā. Atkal atmohdusees fauze: „Baldees Jesum, — esmu uswarrejis!“ — Par kahdu laizinnu sawu rohku issteepusi us tehwu fazzija: „Ar Deewu, teht! Tizzi Jesu! Es no-eemu pee winna; — tu arr drihs tur bubsi.“ — Lee bij winnas pehdigi wahrvi. Wehl kahdu brihtinu lehni un arween' lehnaki puhte; tad palikke wiſs kluſſa. Dwehſele bij aissgahjusi us muhschigu dsihwoſchanu. — Ta Leila nomirre, 20 gododus wezza. Winnas tehws ne ilgi pebz winnas mirschanas peenehme kristibu; un wehl ne bij gadē pagahjis, tad winsch arr jau bij aissgahjis us muhschigu meeru eeksch ja Kunga. — Us Leilas kappu kristu tohs wahrduš likke, ko winna patti bij wehlejusi uslik: „Baldees Deewam, kas mumis to uswarreſchanu irr dewis zaur muhsu Kungu Jesu Kristu.“ — Lai tad mehs arri Deewu teizam, atſihdamii, ka muhsu tizziba irr ta uswarreſchanu, kas to paſauli uswarr. (1 Jahn. 5, 4.).

G. S—g.

Atmestu behrnu kohpschanas-nams Kitai—semme.

Berlines pilſata jaw ſennak beedriba zehluſſeeſeſtary Deewabihjiigeem ſeewiſchkeem, ſemmeem un augſteem, baggateem un nabbageem, kas pee Kinejeru atgrefschanas pee kristigas tizzibas peepalihds. Schi beedriba nupat ar Deewa paligu apnehmufeeſt

kahdu semmes gabbalu On-kon-fallā, ko no muhsu missiones-stahsteem jaw pasihsteet, nöpirkł, ka tur eetaisitu nammu, kurrā jaun-peedsummuschus behrus, kas no saweem wezzakeem atmosti, peenemm un kohpj. Juhs finneet, ka Kineserōs tas besdeewigs un nesi ehligs eeraddums, jaun-peedsummuschus behrus, wifowairak meitenes atmost, ka baddā un zaur swehreem ahtru gallu dabbu. Peinges pilhatā ikkatrā rihtā ihpažhi laudis apkahrt brauz pa eelahm tohs behru lihkiuschus falaffiht, ta ka muhsu pilhatōs fuhdus un mehslus mehds falaffiht; kas par uppehm un leeolem uhdens-zelleem brauz, tas pa simteem warr redseht tahdus behru lihus peldam. Laiwineeki tohs ar sawahm iherhm stumm prohjam, fa kahdu kohka gabbalu. Breesmas to dsirdeht! Tad nu On-kon-fallā winna peeminneta namma dsihwotaji mellek pehz scheem nabbaga behreneem, tohs usnemem, apkohpj un andse, un ta ar laiku griss jaunu Kristus draudsi falaffiht no teem sihdameem, kas pa eelahm, pa gatwahm un krubmeem uslassiti. Schi Deewabihjiga feewischku beedriba Berlinē taggad dohd scho siunu:

Ko nupat no Kinas semmes dabujam dsirdeht, mums atkal ar firds-sahpem leek apzerreht,zik lohti derriga un ne-apkawejama leeta fa irr, tahdus nammus Kineseru semmeecezelt, kureōs Ewangeliamu tizzigi peenem un glahbj tohs nabbaga atmostus behrus. Muhsu missionari atkal irr atradduschi dublos pamestu kahdu jaun-peedsummuschu-Kineseru meitinnu, winnas muttite ar pakuleem bij aishbahsta. Kineseru seewas, kas gan labbu laiku scha nabbaga behrinina mohkas bes nelahdas firds-pakustinaschanas bij redsejufchas, fazzija, tad to iswilke no dubleem: „Kad juhs schoriht — til ilgi jaw tas nabbadinsch tur bij gullejis — buhtu atnahfuchi, tad gan buhtu warrejuschi to isglahbt.“ — Wehl tas behrinisch bij dsihwē; nu kristiga mihlestiba to masgaja un apkohpe, un liklahs, ka atdsihwotohs, tad pakulas no rihtles bij iswilktas, bet jaw tas mas svehku turreja, ka ne warreja sihdeli peenemmt. Tillo winsch bij kristihts, tad engelischti to aishneffe Kristus klehpī. Zittu tahdu nabbagu behru ne zik ilgi kohfchā tihrumā atradde kahds jauns Enlenderu fugga-wirfneeks, kas no Kantonē pilata bij isgahjis putnus

schaut. Winsch to aishneffe tam fugga kapteinam, kas to ar schebligu firdi peenehme un no lahdas Kineseru feewinas sawā fuggi likke sihdeht un apkohpt. Kad schis kapteine pehz nahze On-kon-fallā, tad dsirdejus no muhsu behru apkohpschanas namma, winsch to behrninu aišneffe pee mums. Lihds ar to kapteini bij atnahzis tas fugga mahzitajš. Abbeem wiherrem pee firds kahrabs ridsjoh, ar zik laipnu mihlestibu scho nabbaga pasudduschu behrinu te peenehme. Pee fw. kristibas par kuhmeem winnam bijuschi muhsu nammā, faimneekam edewe muhsu naudā 100 rubl. f., lui to behru kohpj un mahza. — Redseet nu, mihlee missiones draugi schahs sinnas gan skaidri rahda un apleezina, ka muhsu usnemts darbs tam Rungam par patikschana. Tas pats, no ka schehlastibas mehs wissi dsihwojam un vahrteekam pee meehas un dwehseles mums falka (Matt. 5, 8): „Swehtiqi irr tee firdsschehligi, jo teem buhs schehlastibu dabbuht.“

Gr.

Siunama firds.

Missionars Zimmers, kas Borneas fallā (skattees Asiaas lantfahritē) pee Dajaku-tautas strahda, stahsta tà:

Dajaku laudis wissi stipri um drohschi meddi-neeki, un ja kam tikkai vahrs labbu žunnu, tad jau tuljsch ne nahks mahjās. Rahdā deenā, no pascha rihta, Sihlas (kristihts Dajaku wihrs, kas ustizigs valigs irr pee muhsu flohlas) atnahk no meddibas bes wissa ka, un pats wisszaur flapsch. To redsedams, nesauzu: „Nu tak kahdu reisi tuljsch nahzi, un wehl labbi samirzis,“ — un mans wegs Gotlihbs (arri kristihts Dajaks) peelike: „woi tad schodeen tawi sunni ne sunaja kwelschkeht?“ — Sihlas pasmeedamees atbildeja: „kwelschkeht nu gan kwelschkeja,“ — gahje garam, panehme rattus un meschā atkal eebruze. Ne ilgi pehz tam atpakkat nahze ar brangu breedi, ko nofchahwis un ko us plezzeem ne svehje aishnest mahjās. Nu us saweem laudim pasmeedamees teize: „Rè, Sihlas muhs pahrmahnejis, teize ka funni ween kwelschkejuschi, un nu pahrmwedd breedi.“ — Es nu gan to leetu wairs ne peeminneju, bet Sihlas valiske leelā nemeera par to, ka fmeekla mahnjis, un pateefibu

aisleedsis. — ka tulist ne teizis, ka beedri noschah-wis, un pehz ratteem gahjis, to pahrwest. Wissu deenu dohmas to mohzija. Balkarā pee mannim atnahze un ar leelu noskumshana sawu grehku fuhdseja, zik tam schehl, ka nepateesibā un simeeklā dohmas flehpis, — jo tas Pestitajs ne muhscham simeeklā ko runnajis un fazzis: „Es esmu ta patteesiba.“ — Es winnu pamaziju, ar sawahn sinnamas-sirds bailehm pee ſcha paſcha mihla Pestitaja greeſtees. Winna valigu un grehka peedohschana luhtees uu tā pee Winna meeru melscht un atraſt.

Tadu ſmalku ſinamu ſirdi rahda Dajaku-wihrs, tilko no paganu tumſibas pee ta Runga Jesus at-greests, — tā wiſch ſawu Pestitaju mihlo, ka bihſtahs to ar wiſe-mafaku nepateesibu apbehdinah, tadā beedribā wiſch ar to Rungu dſihwo, ka wiſ-fās leetās Winna preeſchihni veeminn. Un ka pee mums irr ar ſinamu ſirdi, kaſ mehs Kristus gaſchum ſumſch palizzis. Zik jau tew nepateesibas wahrdi un ſmeekti us dwehſeles krahti! — un tawa ſinama ſirds par to ne mas naſ nemeerā. Zik reiſehm jau ar ſawu mehli peewihlis, nepateesu leeziбу dewis prett ſawu tuwaku, preeſch teefas un waldibas fewi aibildinajees, ar melleem iſgrohſiſees, zittam wainu uſleſingajis, ne ween par ſmeeklu, bet ir no eenaidibas, no netaiſnas un blehdigas ſirds mellojis. — un tawa ſinama ſirds pawiffam meerā, par to grehku ne mas behdigis ne effi, bet preezajes ſawu wittinu dabbujis, — nei arri ſawā grehku fuhdſeſchanā nepateesibas grehku veeminni, — bet dſihwoji un ſtaigaji gandribi ar ſawu taisnibu leeſidamees, drohſch un lepns, un ſinamu ſirds ne pahrmett wainu, nei veeminn Pestitaja preeſchihni. Teescham, brahli, mahſas, — ne peewilteetees, — tā ſafka tas Rungs Matt. 12, 41, 42: „Dee Ni-niviteri zelſees ſohda deenā prett ſho zilti un to paſuddinahs, — un ta Nehnīneene no puſedeenahs puſſes zelſees ſohda deenā prett ſho zilti, un to paſuddinahs;“ — Mehs effam ſhi zilti, ko tee pagani, kaſ pee Kristu nahk, apkaune ar ſawu tiz-žibu un ar ſawu pirmu miheſtibū. — Tas grehks,

fo ne effi atſinnis, noschehlojis, fuhdſejis, ne irr peedohts, bet paleek us tawas dwehſeles. Tapeh bihſtees Deewu, un luhydseeš winna ſwehtu Garru, lai tas tew ſinamu ſirdi mohdina un eekſch pateeſibas tewi ſtiprina. — h —

Kas warr valihdſeht!

Kahds Indijaners, pagans, Seemel-Umerikā zaur fw. Garra ſvehla bij atjaunohts tappis pee ſawas ſirds un pehz Deewa wahrdi mahzibahm dſihwoja. Winna dſihwes pahrwehrſhana til leela bij, ka wiſſi, kaſ agrak winnu bij paſinnuſchi, deegſan ne warreja iſbrihnootees, kaſ ar to zilweku bij no-tizzis. Tad kahds Eiropeeris tihschi pee winnu peegahje praffiht, kahdā wiſe wiſch tad tadbs gluſchi zittads effoht palizzis? Wiſch atbildeja, ka gan ar wahrdem to ne warroht wiſ ihſti iſteift, bet ja gribboht ſihds ar winnu tai weetā no-eet, kur tadha pahrwehrſhana ar winnu effoht notikſuſi, tad gan ſaprattifchoht. Abbi nu zehlahs eet, tas Indijaners un winna weesis. Kad kahdu gabbalu meſhā bij eegahjuſchi, tad tas Indijaners peepeschi apſtahjahs; wiſch krittuschas malkas kahdas pagales falaffija, tahs rinki falikke, paſchā widdū eelikke weenu tahrpu un tad to fahrtu eededsinaja. Tas tahrps, to karſtumu mannijs, ſihde brihſham us ſcho, brihſham atkal us to pufi, — wiſſur bij ugguns. Kad nu powelti us wiſahm mallahm bij greeſees, tad wiſch us paſchu widdu atgreeſees nu iſſteepjahs mirt. Tai paſchā azzumirkli tas Indijaners to tahrpu uſnehme. Pa tam us ſawu weesī greeſees wiſch fazziſa: Tas bij tas zelſch, us fo Deewa man waddija. Es atſinnohts leels grebzineeks buht, redſeju breeſmigu ſohdu pahre manni, it fo Deewa ajs duſimbas leefmās us man ſkatti-jahs. Es mehgınaju iſſprukt — wiſſavfahrt tahs paſchas breeſmas. Pehz iſſamiffis atmette wiſſu zerribu un gribbeja mirt — tad Jesus Kristus man ſatwehre un mannu dwehſeli iſglahbe.

Ayzerre ta praweefha wahrdus (Jef. 38, 17): Redſi, es ar gauschu ruhktumu pehz meera ilgojohs, bet ni effi mannu dwehſeli mihligi apkampis, ka ſatruhdeſchanas bedre ne nahktu, jo tu wiſſus man-nus grehkus poſkak ſewis effi mettis. Gr.

S i n u a .

Patei zam no ſirds tai B. r. ſch. m. ſch. ſ draudſei par teem 24 ſudr. rubt., fo zaur ſawu zeen. mab-
zitajni atſuhſiſi preeſch Missionareem.

Brichw drikkebt.
No juhtmallas-gubernemenis augſtas waldfchanas puſſes: Oberberl G. Blaefe. Jefawā, tai 8. Decenber. 1858.
No 225.